

Algemene voorwaarden voor aanneming van werk - AVAW - (versie 2003-01)

Artikel 1: DEFINITIES

In deze voorwaarden wordt verstaan onder:

Het werk	het uit te voeren werk of de te verrichten levering waarvoor opdracht is verstrekt;
De aannemer	Bouwbedrijf Kühne B.V.;
De opdrachtgever	de natuurlijke of rechtspersoon, die het werk opdraagt;
Overeenkomst	de overeenkomst van opdracht waarvan deze voorwaarden deel uitmaken;
Bestek	de beschrijving van het werk, de daarbij behorende tekeningen en de overeengekomen aanvullingen hierop;
Dag	kalenderdag;
BW	Burgerlijk Wetboek.

Artikel 2: TOEPASSELIJKHEID

Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbiedingen, afspraken en overeenkomsten van een opdrachtgever met de aannemer.

Artikel 3: OFFERTE

- De offerte wordt door de aannemer schriftelijk uitgebracht, behoudens spoedeisende omstandigheden.
- In de schriftelijke offerte wordt onder meer aangegeven:
 - de plaats van het werk;
 - een omschrijving van het werk;
 - volgens welke tekeningen, technische omschrijvingen, ontwerpen en berekeningen het werk zal worden uitgevoerd;
 - het tijdstip van aanvang van het werk;
 - de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd;
 - de prijs van het in de offerte omschreven werk, de omzetbelasting daarin niet begrepen. De aannemer vermeldt in de offerte het percentage verschuldigde omzetbelasting;
 - of betaling van de aannemingsom in termijnen zal plaatsvinden;
 - of op het werk een risicoregeling van toepassing zal zijn, en zo ja welke;
 - of met stelposten rekening is gehouden, en zo ja met welke;
 - of hoeveelheden verrekenbaar zullen zijn, en zo ja welke;
 - de toepasselijkheid van deze algemene voorwaarden op de offerte en op de daaruit voortvloeiende aannemingsovereenkomst.
- De termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd wordt bepaald door hetzij een bepaalde dag, hetzij een aantal werkbare werkdagen te noemen.
- De offerte wordt gedagtekend en geldt ingaande die dag gedurende dertig dagen.
- Bij de offerte wordt altijd toegevoegd een exemplaar van deze algemene voorwaarden;
- Alleen in de offerte omschreven werkzaamheden zijn inbegrepen in de prijsvorming. Werkzaamheden welke vermeld zijn in de offerteaanvraag en/of weergegeven zijn op de tekeningen, doch niet vermeld in de onderliggende offerte, c.q. begroting, dienen deze als niet geoffereerd te worden beschouwd.

Artikel 4: VERPLICHTINGEN VAN DE OPDRACHTGEVER

- De opdrachtgever zorgt ervoor dat de aannemer tijdig kan beschikken over:
 - de voor de opzet van het werk benodigde gegevens en goedkeuringen (zoals vergunningen, ontheffingen en beschikkingen), zo nodig in overleg met de aannemer;
 - het gebouw, het terrein of het water waarnaar het werk moet worden uitgevoerd;
 - voldoende gelegenheid voor aanvoer, opslag en/of afvoer van bouwstoffen en hulpmiddelen;
 - aansluitingsmogelijkheden voor elektrische machines, verlichting, verwarming, gas, perslucht en water.
- De benodigde elektriciteit, gas en water zijn voor rekening van de opdrachtgever.
- De opdrachtgever dient ervoor te zorgen, dat door anderen uit te voeren werkzaamheden en/of leveringen, die niet tot het werk van de aannemer behoren, zodanig en zo tijdig worden verricht, dat de uitvoering van het werk daarvan geen vertraging ondervindt.

Artikel 5: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE OPDRACHTGEVER

- Naast de wettelijke en/of gebruikelijke aansprakelijkheid van de opdrachtgever geldt het volgende:
- De opdrachtgever draagt de verantwoordelijkheid voor de door of namens hem voorgescreven constructies en werkzaamheden, daaronder mede begrepen de kwaliteit van de bodem c.q. het water waarop het werk moet worden uitgevoerd en de invloed, die daarop door de bodem(gesteldheid) wordt uitgeoefend, alsmede voor de door of namens hem gegeven orders en aanwijzingen.
 - Indien bouwstoffen of hulpmiddelen, die de opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld, dan wel door hem zijn voorgescreven, gebreken mochten hebben, is de opdrachtgever aansprakelijk voor de daardoor veroorzaakte schade.
 - De gevolgen van de naleving van wettelijke voorschriften of beschikkingen van overheidswege komen te allen tijde voor rekening van de opdrachtgever.
 - De opdrachtgever is aansprakelijk voor schade aan het werk als gevolg van door hem of in zijn opdracht door derden uitgevoerde werkzaamheden of verrichte leveringen.
 - Indien na de totstandkoming van de overeenkomst blijkt dat het bouwterrein verontreinigd is of de uit het werk komende bouwstoffen verontreinigd zijn, is de opdrachtgever aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende schade en is hij gehouden voor zijn rekening en risico de eventueel door overheden opgedragen maatregelen.
 - De aannemer mag zonder meer uitgaan van de juistheid van de door de opdrachtgever verstrekte gegevens ten behoeve van het werk.

Artikel 6: VERPLICHTINGEN EN AANSPRAKELIJKHEID VAN DE AANNEMER

- De aannemer is bij het uitvoeren van de overeenkomst verplicht de opdrachtgever te waarschuwen voor onjuistheden in de opdracht voor zover het gaat om evidente onjuistheden. Deze waarschuwingsplicht geldt alleen voor aan de aannemer bekende onjuistheden. Het is aan de opdrachtgever om aan te tonen dat er sprake is van een voor de aannemer bekende onjuistheid.
- De aannemer is, tenzij sprake is van opzet of grove schuld door de aannemer, niet aansprakelijk voor enigerlei schade die ontstaat tijdens de uitvoering van het werk.
- Voor zover de aannemer ingevolge het vorige lid aansprakelijk is, dan is deze aansprakelijkheid beperkt tot maximaal het bedrag waarvoor de aannemer zich heeft verzekerd.
- De aannemer is bevoegd het werk onder zijn leiding door anderen te doen uitvoeren, en ten aanzien van onderdelen ook de leiding aan anderen over te laten.

Artikel 7: UITVOERINGSDUUR, UITSTEL VAN OPLEVERING

- Het werk dient uiterlijk te worden opgeleverd op de tussen partijen overeengekomen opleveringsdatum.
- Indien de termijn, waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is uitgedrukt in werkbare werkdagen, wordt onder werkdag verstaan een kalenderdag, tenzij deze valt op een algemeen of ter plaatse van het werk erkende, of door de overheid dan wel bij of krachtens collectieve arbeidsovereenkomst voorgeschreven rust- of feestdag, vakantiedag of andere niet individuele vrije dag.

Werkdagen, respectievelijk halve werkdagen, worden als onwerkbaar beschouwd, wanneer daarop door niet voor rekening van de aannemer komende omstandigheden gedurende ten minste vijf uren, respectievelijk ten minste twee uren, door het grootste deel van de arbeiders of machines niet kan worden gewerkt

- Als de oplevering van het werk zou moeten geschieden op een dag die niet een werkdag is zoals omschreven in het eerste lid, geldt de eerstvolgende werkdag als de overeengekomen dag van oplevering.
- De aannemer heeft recht op verfening van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd indien door omstandigheden buiten haar gelegen, door voor rekening van de opdrachtgever komende omstandigheden, of door wijziging in de overeenkomst dan wel in de voorwaarden van uitvoering, niet van de aannemer kan worden gevergd dat het werk binnen de overeengekomen termijn wordt opgeleverd.
- Indien de aanvang of de voortgang van het werk wordt vertraagd door factoren, waarvoor de opdrachtgever verantwoordelijk is, dienen de daaruit voor de aannemer voortvloeiende schade en kosten door de opdrachtgever te worden vergoed.
- Bij overschrijding van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is de aannemer aan de opdrachtgever per werkdag zoals omschreven in het eerste lid, een gefixeerde schadevergoeding verschuldigd van € 25,-. Bij de bepaling van de overschrijding van de termijn van oplevering geldt als dag van oplevering, in afwijking van het bepaalde in artikel 9, eerste lid, de dag waarop de aannemer overeenkomstig artikel 8, eerste lid, de opdrachtgever heeft uitgenodigd tot opnemng van het werk, mits het werk vervolgens, overeenkomstig het bepaalde in dat artikel is of geacht wordt te zijn goedgekeurd.

Artikel 8: OPNEMING EN GOEDKEURING

- Binnen een redelijke termijn voor de dag waarop het werk naar de mening van de aannemer voltooid zal zijn, nodig de aannemer de opdrachtgever schriftelijk uit om tot opnemng van het werk over te gaan.
- De opnemng geschiedt zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen acht dagen na de hiervoor bedoelde dag. De opnemng vindt plaats door de opdrachtgever in aanwezigheid van de aannemer en strekt ertoe, te constateren of de aannemer aan zijn verplichtingen uit de overeenkomst heeft voldaan.
- Nadat het werk is opgenomen, wordt door de opdrachtgever aan de aannemer direct na oplevering medegedeeld, of het werk al dan niet is goedgekeurd, in het laatste geval met vermelding van de gebreken, die de redenen voor onthouding van de goedkeuring zijn.
- Kleine gebreken, die gevoelig in de onderhoudstermijn kunnen worden hersteld, zullen geen reden tot onthouding van goedkeuring mogen zijn.
- Geschiedt de opnemng niet binnen acht dagen na de in het eerste lid bedoelde dag, dan kan de aannemer bij aangeleekende brief een nieuwe aanvraag tot de opdrachtgever richten, met verzoek het werk binnen acht dagen op te nemen. Voldoet de opdrachtgever niet aan dit verzoek, dan wordt het werk geacht op de achtste dag na de in het eerste lid bedoelde dag te zijn goedgekeurd. Voldoet de opdrachtgever wel aan dit verzoek, dan vinden het tweede en derde lid overeenkomstige toepassing.
- Onverminderd het bovengenoemde wordt het werk geacht te zijn goedgekeurd indien en voor zover het geheel of gedeeltelijk in gebruik wordt genomen. De dag van ingebruikneming van het werk of een gedeelte daarvan geldt als dag van goedkeuring van het werk of van het desbetreffende gedeelte.
- Met betrekking tot een heropnemng na onthouding van goedkeuring vinden de bovenvermelde bepalingen overeenkomstige toepassing.

Artikel 9: OPLEVERING EN ONDERHOUDSTERMIJN

- Het werk wordt als opgeleverd beschouwd, indien het overeenkomstig artikel 8 is of geacht wordt te zijn goedgekeurd. De dag, waarop het werk is of geacht wordt te zijn goedgekeurd, geldt als dag waarop het werk als opgeleverd wordt beschouwd.
- De onderhoudstermijn belooft 30 dagen en gaat in onmiddellijk na de dag waarop het werk overeenkomstig het eerste lid als opgeleverd wordt beschouwd.
- De aannemer is gehouden gebreken welke in de onderhoudstermijn aan de dag treden, zo spoedig mogelijk te herstellen, met uitzondering echter van die waarvoor de opdrachtgever op grond van deze algemene voorwaarden en de overeenkomst de verantwoordelijkheid draagt c.q. aansprakelijk is

Artikel 10: AANSPRAKELIJKHEID NA OPLEVERING

- Na het verstrijken van de onderhoudstermijn is de aannemer niet meer aansprakelijk voor tekortkomingen aan het werk, behoudens indien het werk of enig onderdeel daarvan door schuld van de aannemer, zijn leverancier, zijn onderaannemer of zijn personeel een gebrek bevat dat door de opdrachtgever redelijkerwijs niet eerder onderkend had kunnen worden en de aannemer van dat gebrek binnen redelijke termijn na ontdekking mededeling is gedaan.
- Indien het werk na oplevering gebreken vertoont waarvoor de aannemer aansprakelijk is moet de opdrachtgever, tenzij zulks in verband met de omstandigheden niet van hem gevergd kan worden – een en ander te bewijzen door de opdrachtgever – aan de aannemer de gelegenheid geve de gebreken binnen een redelijke termijn weg te nemen.
- De rechtsvordering uit hoofde van het in het vorige lid bedoelde gebrek is niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van 3 jaren na het verstrijken van de onderhoudstermijn.
- Ingeval het in het eerste lid bedoelde gebrek echter als een ernstig gebrek moet worden aangemerkt vervalt de rechtsvordering na verloop van 10 jaren na het verstrijken van de onderhoudstermijn. Een gebrek is slechts dan als een ernstig gebrek aan te merken indien het de hechtheid van het gebouw of van een essentieel onderdeel daarvan in gevaar brengt, als bedoeld in artikel 7A: 1645 BW.
- Indien de opdrachtgever enige ingevolge de overeenkomst en daarmee samenhangende overeenkomsten alsmede ingevolge deze algemene voorwaarden op hem rustende verplichting niet, niet behoorlijk of niet tijdig nakomt, vervalt iedere aanspraak van de opdrachtgever op aan hem toekomende garanties.

Artikel 11: SCHORSING, BEÏNDIGING VAN HET WERK IN ONVOLTOODE STAAT EN OPZEGGING

- Indien de opdrachtgever de uitvoering van het werk geheel of gedeeltelijk schorst, worden de voorzieningen, die de aannemer ten gevolge van de schorsing moet treffen, als meerwerk verrekend.
- De opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade die de aannemer tengevolge van de schorsing, dan wel de beëindiging van het werk als in dit artikel bedoeld ljd. Deze aansprakelijkheid ziet ook op alle verplichtingen die de aannemer in verband met de opdrachten aan derden is aangegaan.
- Indien gedurende de schorsing schade aan het werk ontstaat, komt deze niet voor de rekening van de aannemer.
- Indien de schorsing langer dan 14 dagen duurt, kan de aannemer bovendien vorderen, dat hem een evenredige betaling voor het uitgevoerde gedeelte van het werk wordt gedaan. Daarbij wordt rekening gehouden met op het werk aangevoerde, nog niet verwerkte maar wel reeds door de aannemer betaalde dan wel door de aannemer te betalen bouwstoffen.
- Indien de schorsing van het werk langer dan een maand duurt, is de aannemer bevoegd het werk in onvoltoede staat te beëindigen. In dat geval dient overeenkomstig het volgende lid te worden afgerekend.

- Indien de overeenkomst geheel of gedeeltelijk door de opdrachtgever wordt opgezegd, heeft de aannemer recht op de aannemingsom, vermeerderd met de kosten die hij als gevolg van de niet voltooiing heeft moeten maken en verminderd met de hem door de beëindiging bespaarde kosten.
- De aannemer zendt de opdrachtgever een gespecificeerde eindafrekening van hetgeen de opdrachtgever ingevolge de opzegging verschuldigd is.

Artikel 12: BOUWSTOFFEN

- Alle te verwerken bouwstoffen moeten van goede hoedanigheid zijn, geschikt zijn voor hun bestemming en voldoen aan de van overheidswege gestelde of overeengekomen eisen.
- De aannemer stelt de opdrachtgever in de gelegenheid bouwstoffen te keuren. De keuring dient te geschieden bij de aankomst hiervan op het werk (eventueel op overeengekomen monsters) of, indien de voortgang van het werk dan niet verhindert, bij de eerste gelegenheid daarvan. De aannemer is bevoegd bij de keuring aanwezig te zijn of zich te laten vertegenwoordigen.
- De opdrachtgever is bevoegd bouwstoffen door derden te laten onderzoeken. De daaraan verbonden kosten komen voor zijn rekening, behoudens ingeval van afkeuring.
- Door de opdrachtgever ter beschikking gestelde bouwstoffen worden geacht te zijn goedgekeurd.
- Zowel de opdrachtgever als de aannemer kunnen ingeval van afkeuring van bouwstoffen vorderen dat een in onderling overleg getrokken, door beiden gewaarmerkt verzegeld monster wordt bevestigd.
- De uit het werk komende bouwstoffen, waarvan de opdrachtgever heeft verklaard dat hij ze wenst te behouden, dienen door hem van het werk te worden verwijderd. Alle andere bouwstoffen worden door de aannemer afgevoerd, onverminderd de aansprakelijkheid van de opdrachtgever op grond van artikel 5.
- Voor de aangevoerde bouwstoffen draagt de opdrachtgever het risico van verlies en/of beschadiging vanaf het moment waarop zij op het werk zijn aangevoerd gedurende de tijd dat deze daar buiten de normale werktijden onder toezicht van de opdrachtgever verblijven.

Artikel 13: KOSTENVERHOEGENDE OMSTANDIGHEDEN

Indien na het sluiten van de overeenkomst kostenverhogende omstandigheden ontstaan of aan het licht komen zonder dat zulks aan de aannemer kan worden toegerekend, kan de aannemer de overeengekomen prijs geheel of gedeeltelijk op grond van die omstandigheden aanpassen.

Artikel 14: MEER EN MINDER WERK

- Wijzigingen in het werk resulteren in ieder geval in meer- of minderwerk ingeval:
 - van wijzigingen in de overeenkomst dan wel de voorwaarden van uitvoering;
 - van afwijkingen van de bedragen van de stelposten;
 - van afwijkingen van verrekende hoeveelheden;
 - de door opdrachtgever verstrekte informatie die niet overeenkomt met de werkelijkheid;
 - van geschatte hoeveelheden met meer dan 10% wordt afgeweken.
- Meerwerk wordt berekend op basis van de waarde van de prijsbepalende factoren die geldt op het moment dat het meerwerk wordt verricht. Minderwerk wordt verrekend op basis van de waarde van de prijsbepalende factoren die gold op het moment van het sluiten van overeenkomst.
- Goedgekeurd meerwerk dient bij de eerst volgende betalingstermijn te worden afgerekend.
- Indien door de aannemer geen schriftelijke reactie van de opdrachtgever op de meerwerkoverzichten is ontvangen, wordt het ingediende meerwerk geacht door de opdrachtgever te zijn goedgekeurd. Indien de opdrachtgever niet kan instemmen met het door de aannemer ingediende meerwerk dient hij dit schriftelijk met redenen omkleed binnen 7 dagen na ontvangst van de meerwerkoverzichten aan de aannemer te berichten.
- Als het saldo van het minderwerk het totaalbedrag van het meerwerk overtreft, mag de opdrachtnemer bij de eindafrekening 10% van het verschil van de saldi bij de opdrachtgever in rekening brengen. Deze bepaling geldt niet voor minderwerk dat gevolg is van een verzoek van de opdrachtnemer.
- Als er sprake is van meerwerk wordt de levertijd verlengd met de tijd die nodig is om de materialen en onderdelen daarvoor te (laten) leveren en om het meerwerk te verrichten. Als het meerwerk niet in de planning van de aannemer kan worden ingepast, zullen de werkzaamheden worden afgerond zodra de planning dit toelaat.
- Indien aannemer en opdrachtgever van mening verschillen over de vraag of sprake is van meerwerk, dient de opdrachtgever binnen 7 dagen na ontvangst van de meerwerkoverzichten schriftelijk aan te tonen dat er geen afwijking is van het overeengekomen werk.
- Het gemis van een schriftelijke opdracht laat de aanspraken van de aannemer op verrekking van meerwerk onverlet.
- Stelposten zijn in de overeenkomst genoemde bedragen, die in de aannemingsom zijn begrepen en die bestemd zijn voor hetzij het aanschaffen van bouwstoffen, hetzij het verrichten van werkzaamheden, welke op de dag van de overeenkomst onvoldoende nauwkeurig zijn bepaald en welke door de opdrachtgever nadar moeten worden ingevuld. Ten aanzien van iedere stelpost wordt in de overeenkomst vermeld waarop deze betrekking heeft.
- Bij de ten laste van stel- en verrekposten te brengen uitgaven wordt gerekend met de aan de aannemer berekende prijzen respectievelijk de door hem gemaakte kosten, te verhogen met een aannemersvergoeding van 10%, tenzij anders is overeengekomen.
- Indien een stelpost uitsluitend betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen, zijn de kosten van het verwerken daarvan in de aannemingsom begrepen en worden deze niet afzonderlijk verrekend. Deze kosten zullen echter worden verrekend ten laste van de stelpost, waarop de aanschaffing van die bouwstoffen wordt verrekend voor zover zij door de invulling die aan de stelpost wordt gegeven hoger zijn dan die waarmee de aannemer redelijkerwijs rekening heeft moeten houden.
- Indien een stelpost betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan, zijn de kosten van verwerken niet in de aannemingsom begrepen en worden deze afzonderlijk ten laste van de stelpost verrekend.
- Indien in de overeenkomst verrekende hoeveelheden zijn opgenomen, en deze hoeveelheden te hoog of te laag blijken om het werk tot stand te brengen, zal verrekking plaats vinden van de uit die afwijking voortvloeiende meer of minder kosten.

Artikel 15: BETALING IN TERMIJNEN

- De door de opdrachtgever aan de aannemer verschuldigde omzetbelasting wordt afzonderlijk vermeld.
- Betaling van een termijn dient plaats te vinden uiterlijk 14 dagen na de dag waarop de aannemer de termijnfactuur aan de opdrachtgever heeft toegezonden.
- Aan de opdrachtgever komt geen recht toe eventuele vorderingen op de aannemer te verrekennen.

Artikel 16: EINDAFREKENING

- Binnen een redelijke termijn na de oplevering dient de aannemer de eindafrekening in.
- Betaling van het aan de aannemer verschuldigde bedrag van de eindafrekening dient plaats te vinden uiterlijk 15 dagen na de dag waarop de aannemer de eindafrekening heeft ingediend.

Artikel 17: IN GEBREKE BLIJVEN VAN DE OPDRACHTGEVER

- Indien de opdrachtgever met de betaling van hetgeen hij ingevolge de overeenkomst aan de aannemer verschuldigd is in gebreke blijft, is hij daarover met ingang van de vervaldag een rentepercentage van 10% per jaar verschuldigd. Indien de wettelijke rente hoger is dan 10% per jaar, geldt de wettelijke rente. Bij de berekening wordt een gedeelte van de maand gezien als een hele maand.
- Indien de opdrachtgever niet tijdig betaalt, is de aannemer gerechtigd tot invordering van het verschuldigde over te gaan. De daaraan verbonden buitengerechtelijke incassokosten komen voor

- rekening van de opdrachtgever. De aannemer is gerechtigd deze kosten te fixeren op 10% van de verschuldigde hoofdsom.
- Indien de door de aannemer gemaakte gerechtelijke kosten in werkelijkheid hoger zijn dan het in de vorige zin genoemde percentage, is de opdrachtgever de werkelijk gemaakte gerechtelijke kosten aan de aannemer verschuldigd. Mocht de opdrachtgever in een gerechtelijk procedure uiteindelijk in het gelijk worden gesteld, dan komen desalniettemin alle kosten die de opdrachtgever in verband met de procedure heeft gemaakt, voor rekening van de opdrachtgever.
 - Indien de opdrachtgever een termijn niet tijdig betaalt, is de aannemer gerechtigd het werk stil te leggen tot het moment waarop de verschuldigde termijn is voldaan, mits hij de opdrachtgever schriftelijk heeft aangemaand om alsnog binnen 7 dagen te betalen en die betaling is uitgebleven. Het in de vorige zin bepaalde laat onverlet het recht van de aannemer op vergoeding van schade, kosten en interesses.
 - Indien gedurende het op grond van het vorige lid stilliggen van het werk schade aan het werk ontstaat, komt deze niet voor rekening van de aannemer.

Artikel 18: GEWIJZIGDE UITVOERING

Indien tijdens de uitvoering van het werk blijkt, dat het werk of een onderdeel daarvan door onvoorziene omstandigheden slechts onder gewijzigde condities kan worden uitgevoerd, treedt de partij die het eerst met deze omstandigheid bekend wordt in overleg met de andere partij. Partijen zullen dan in redelijkheid streven naar aanpassing van de overeenkomst op een wijze die het minst afbreuk doet aan de overeenkomst, rekening houdend met de onvoorziene omstandigheid. Tussen partijen zal tevens getracht worden overeenstemming te bereiken over de kosten die de gewijzigde uitvoering van het werk met zich meebrengt. Behoudens bijzondere omstandigheden komen deze kosten voor rekening van de opdrachtgever.

Artikel 19: ONTBINDING/BEEINDIGING VAN DE OVEREENKOMST

- Iedere tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst door de opdrachtgever geeft de aannemer de bevoegdheid om, zonder dat voorafgaande ingebrekestelling nodig is, de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden middels een daartoe strekkende verklaring.
- De ontbinding zal slechts betrekking hebben op het nog niet uitgevoerde gedeelte van de overeenkomst en laat de in het kader van de overeenkomst reeds verrichte prestaties en de verplichtingen die in verband met de opdracht met derden zijn aangegaan onverlet.
- Ontbinding in voornemd lid laat onverlet het recht van de aannemer op vergoeding van de kosten, schaden en interesses.

Artikel 20: ONMOGELIJKHEID VAN UITVOERING

Indien de uitvoering van het werk onmogelijk wordt doordat de zaak waarop de overeenkomst moet worden uitgevoerd lenietgaat of verloren raakt zonder dat dit aan de aannemer kan worden toegerekend, is deze gerechtigd tot een evenredig deel van de overeengekomen prijs op grondslag van de verrichte arbeid en gemaakte kosten.

In geval van opzet of grove schuld van de opdrachtgever heeft de aannemer recht op de aannemersom, vermeerderd met de kosten die hij als gevolg van de niet-voltooiing heeft moeten maken en verminderd met de hem door de beëindiging bespaarde kosten.

Artikel 21: EIGENDOMSVOORBEHOUD EN PANDRECHT

- Na levering en/of verwerking in het werk blijft de aannemer eigenaar van geleverde/verwerkte zaken zolang opdrachtgever:
 - tekort schiet of tekort zal schieten in de nakoming van enige verplichtingen uit deze overeenkomst of andere daarmee samenhangende overeenkomsten of afspraken;
 - voor verrichte of nog te verrichten werkzaamheden uit zodanige overeenkomsten of afspraken niet betaalt of het annemelijk is dat hij niet zal betalen;
 - vorderingen die voortvloeien uit het niet nakomen van zodanige overeenkomsten of afspraken, zoals schade, boete, rente en kosten niet heeft voldaan.
- Zolang er op geleverde zaken/werkzaamheden een eigendomsvoorbehoud rust, mag opdrachtgever deze niet bezwaren of vernemen.
- Nadat de aannemer zijn eigendomsvoorbehoud heeft ingeroepen, mag hij geleverde zaken terug halen. Opdrachtgever staat de aannemer toe de plaats te betreden waar de diverse werkzaamheden uitgevoerd worden dan wel de materialen bevinden.
- Als de aannemer geen beroep kan doen op zijn eigendomsvoorbehoud om dat geleverde zaken zijn vermengd, vervormd, of nagetrokken, is opdrachtgever verplicht de nieuw gevormde zaken aan de aannemer te verpanden.
- Het in deze bepaling bedoelde eigendomsvoorbehoud en pandrecht blijft van kracht tot de datum waarop de opdrachtgever, na beëindiging van de overeenkomsten, jegens de aannemer volledig heeft voldaan aan zijn betalingsverplichtingen, zowel uit hoofde van de overeenkomst als uit hoofde van andere, met de overeenkomst samenhangende, verplichtingen met inbegrip van hetgeen de opdrachtgever in verband met het tekortschieten in de nakoming van de overeenkomst alsmede daarmee samenhangende overeenkomsten of afspraken aan de aannemer verschuldigd mocht worden.

Artikel 22: RECHTEN VAN INTELLECTUELE EIGENDOM EN RECHTEN OP TEKENINGEN E.D.

- Tenzij anders overeengekomen, behoudt de aannemer de auteursrechten en alle overige rechten, waaronder rechten van intellectuele en industriële eigendom of soortgelijke rechten op de door hem gedane aanbiddingen, aan de opdrachtgever verstrekte gegevens, ontwerpen, afbeeldingen tekeningen, berekeningen, (proef)modellen, programmatuur, databestanden, software, etc.
- De opdrachtgever verplicht zich alsmede alle bij haar in dienst zijnde personen of derden die zij inschakelt tot geheimhouding van alle bedrijfsinformatie en informatie zoals in dit artikel bedoeld, in de meest ruime zin van het woord, afkomstig van de aannemer, die haar voorafgaande aan, gedurende en na afloop van enige rechtsverhouding met de aannemer ter kennis is gekomen.
- De rechten op de in lid 1 genoemde gegevens blijven eigendom van de aannemer ongeacht of aan opdrachtgever voor de vervaardiging ervan kosten in rekening zijn gebracht. Deze gegevens mogen zonder uitdrukkelijke toestemming van de aannemer niet worden vervaardigd, geëxploiteerd, bezwaard, gekopieerd, vervoerd, geopenbaard of anderszins gebruikt of aan derden getoond worden.
- Bij overtreding van het bepaalde in dit artikel is opdrachtgever een boete verschuldigd van € 25.000,-. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet en/of overeenkomst worden gevorderd.
- Opdrachtgever moet de aan hem verstrekte gegevens als bedoeld in lid 1 op eerste verzoek binnen de door de aannemer gestelde termijn retourneren. Bij overtreding van deze bepaling is opdrachtgever aan de aannemer een boete verschuldigd van € 1.000,- per dag. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet en/of de overeenkomst alsmede naast de boete uit het vorig lid worden gevorderd.
- Tekeningen, technische omschrijving, ontwerpen en berekeningen, die door de aannemer of in zijn opdracht vervaardigd zijn, blijven eigendom van de aannemer. Zij mogen niet aan derden ter hand worden gesteld of getoond met het oogmerk een vergelijkbare offerte te verkrijgen. Zij mogen evenmin worden gekopieerd of anderszins vernoemd. Indien geen opdracht wordt verleend dienen deze bescheiden binnen 14 dagen na een daartoe door de aannemer gedaan verzoek franco aan hem te worden teruggezonden.
- Als opdrachtgever aan de aannemer gegevens, tekeningen etc. verstrekt, mag de aannemer uitgaan van de juistheid hiervan.

Artikel 23: GESCHILLEN

Op de overeenkomst en alle daarmee samenhangende bepalingen en afspraken is het Nederlandse recht van toepassing. Geschillen zullen worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te Utrecht.